

⊕ SZÖVEG: ERDÉLYI ESZKIMÓ PÉTER, KERETES ÍRÁSOK: MIEHLE DÁNIEL

NYOLC IDŐZÓNÁN KERESZTÜL A TRANSZSZIBÉRIAI EXPRESSZ

A Transzszibériai expressz ábránd és történelem, édes-bús mesék gyűjteménye, különös oroszországi emberek száguldó menedéke, amit sem mérnök, sem szociológus, sem pap nem lesz képes igazán felfedezni

A világ leghosszabb vasútján hét napig zötyög az ember Moszkvától Vlagyivosztokig, majd ugyanennyit vissza. A platzkarton utazom, vagyis a harmadosztályú hálóvagonban, mert itt nincsenek kúpék, könnyen lehet ismerkedni, jókat beszélgetni a szibériai emberekkel.

Maxim, utaskísérőnk most éjjel, a gyengén megvilágított peronon ellenőrzi a személyes iratokat és a hozzájuk tartozó menetjegyeket. Amikor sorra kerülök, meglepődik, hogy a nevén szólítom, de aztán rájön, hogy nem egy elfeledett ismerőse vagyok, csupán kikapuskáztam a kítűzőjéről a nevét.

– A 16-os hely az öné, az a felső ágy. Az ágyneműt majd indulás után osztom ki – mondja szelíd, fáradt hangon, majd a soron következő utashoz fordul.

Az orosz alkoholizmus végorái

Megágyazom a felső polcon lévő 185 x 60 centis priccsemen, amelynek peremén hál' istennek felhajtható védőkorlát óvja az alvót a legurulástól. A teremkocsiban egy légtérben két emeleten helyezkednek el a fekvőhelyek, sőt, még a folyosón is kétemeletnyi „ágyon” pihennek sorban az utasok. Nappal az alsókat két ülőpaddá és egy asztallá alakítják. Az előzetes, legendás információk: este, lámpaoltás után tömény láb-, illetve vodkaszag lengi be a teret. Az előbbi igaz, az utóbbit hiányolom, de erről majd később...

Amikor ledőlök, Petuski város jut eszembe. Venegyikt Jerofejev tette halhatatlanná, aki az 1973-ban először egy példányban megjelent híres regényével, a Moszkva-Petuski cíművel nevettetett meg és gondolkodtatott el olyannyira, hogy már olvasásakor szerettem volna felkeresni a helyszínt. A könyv önéletrajzi ih-

A teremkocsiban egy légtérben két emeleten helyezkednek el a fekvőhelyek, sőt, még a folyosón is kétemeletnyi „ágyon” pihennek sorban az utasok.

FOTÓ: ERDÉLYI PÉTER

MAGÁNSZFÉRA

A plackartnij vagonban egyszerre 108 láb illatozik – a miénket is beleértve. Egy hét nagy idő!

IDŐTÖLTÉS

A rejtvényfejtés és az alvás a két leghasznosabb elfoglaltság a végtelen utazás alatt, no és a kártyázás. Ha eddig kívülrekedtünk az ulti-társaságokon, ezután már nem fogunk...

FOTÓ: ERDÉLYI PÉTER

letésű gogoli, bulgakovi fantasztikus látomás az orosz alkoholizmusról, a történet keretét pedig a két város közötti utazás adja, és a helyiérdekű vasút állomásai tagolják az elbeszélést. Jerofejev fanyar realizmusát jól szemlélteti e részlet: „A Gyöngyvirág kölni például megkavarja az ember fejét, nyugtalanítja a lelkiismeretét, erősíti jogtudatát. A Fehér orgona parfüm hatása pedig fordított: megnyugtatja a lelkiismeretet, és kibékíti az embert az élet rákfenéivel.”

Petuskit azonban a transzszibériai vasútvonal másik ága érinti, úgyhogy kénytelen vagyok „beérni” Szergijev Poszaddal. A Moszkvától mindössze 70 kilométerre fekvő városka leghíresebb létesítménye a Szentháromság-Szergijev-kolostor, amelyet egy Szergij nevű szerzetes és testvére alapított az itteni erdő-ségben. Mindez az 1340-es években történt. Jelenleg 300 szerzetes és apátjuk, a moszkvai pátriárka él benne, illetve itt működik az ortodox Teológiai Akadémia. Híres zarándokhely, amely nyitva áll a turisták előtt is, emiatt meghitt, lelket nyugtató légkör helyett inkább múzeumi hangulat fogad, ahányszor csak megfordulok benne. De közben Andrej Rubljovra és Danyil Csornijra, az orosz ikonfestészet két kimagasló alakjára gondolok, akik itt dolgoztak egykor. A falak, bástyák pedig arról beszélnek, hogyan tudták állni a lengyel–litván csapatok 1608-tól a végtelennek tűnő, 16 hónapon át tartó ostromát.

Reggel a vonaton az első utam a WC-be vezet, amely valóban „bio”, ahogyan Maxim jellemezte, vagyis úgy működik, mint a repülőgépen megszokott: bezippantja a végterméket. Egyébként az egész berendezés rozsdamentes acélból készült és mindig tiszta. Egy tábláskára viszont két cipőtálpot rajzoltak, és ráírták, hogy senki se álljon fel az ülőkére. Magam előtt látom a tiltott légtornászmutatványt a száguldó, rángató vagonban, pontosabban: kétségeim tá-

NACIONALIZMUS

A nemzeti érzés és a hazafiság meghatározó az orosz fiatalok körében

(jobbra lent)

OLVASÁS

Nincs az a mennyiségű újság, könyv, amit ne olvasnánk ki, egy idő után kénytelenek vagyunk csereberélni. Szinte mindegy, milyen nyelven van, úgyis többször végiglapozzuk

FOTÓ: ERDÉLYI PÉTER

– Nos, maga jó magas, tehát miután feláll a keretre, a mennyezetnek támaszkodhat – válaszolja, miközben úgy nevet, hogy majd megszakad, és persze felállva a székéből, égnek meredő karjaival még szemlélteti is az életveszélyes cirkuszi mutatványt.

(vagonkísérő kalauznő), Maxim váltótársa, és határozottan rám szól, hogy a vonaton – ma már – tilos az italozás! A büntetés pedig 500 rubel (kb. 2500 forint). Kivéve persze az éttermet, teszem hozzá, és miután elrakom a sörömet, gyors fejszámolásba kezdek, miszerint a boltban vásárolt italom 33 rubelbe, míg az éttermi, borralaló nélkül, 100-ba kerül. Sajnos ezt a logikát értem, hiszen nálunk is alkalmazzák: nem a féktelen ivászat ellen harcolnak, hanem a bevételeiket növelik...

madnak, hogy ez egyáltalán kivitelezhető, ezért Jurij Ivanicsához, a szerelvény igazgatójához fordulok tanácsért.

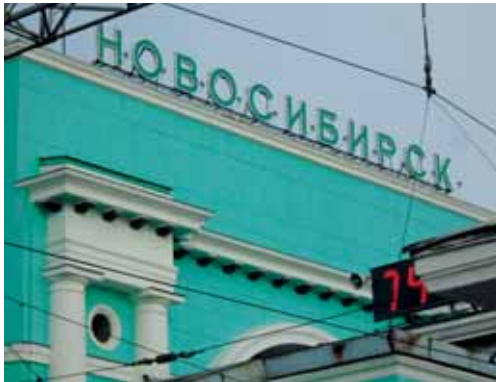
– Nos, maga jó magas, tehát miután feláll a keretre, a mennyezetnek támaszkodhat – válaszolja, miközben úgy nevet, hogy majd megszakad, és persze felállva a székéből, égnek meredő karjaival még szemlélteti is az életveszélyes cirkuszi mutatványt.

A reggeli után egy dobozos sört nyitok, mire a hátam mögül előugrik a provodnyica

FOTÓ: ERDÉLYI PÉTER

BIRODALMI ÖV

FOTÓ: ERŐEVI PÉTER

FOTÓ: ERŐEVI PÉTER

FOTÓ: FEJES ISTVÁN

A CIKK MEGJELÉNÉSÉNEK
TÁMOGATÓJA AZ
STA TRAVEL

STATRAVEL.HU

PÁLYAUDVAROK

A vasúti megállókat sajátos színeik és nyersanyagaik teszik furcsává. Meg persze a stílusok látványos íve: a fürdőszobai egyszerűségtől a frissen épült barokk kastélyon át a neoklasszicista hodályig.

Mai állagmegőrzött, kivilágított állapotukban a látványosságok sorába illenek, két-három évtizede azonban még szomorúan leharcoltak és depresszívek voltak

SAJÁTOS POMPA

Feltűnő jellegzetesség, hogy számos, vasúttal rendelkező nagyváros grandiózus, kastélyra hajazó vasútállomással hirdeti jelentőségét. Ezek közül is kiemelkedik a ríkító zöldben pompázó omszki pályaudvar. A díszes csillárokkal felszerelt belső terekbe bejutni csak fémkereső detektorkapun át lehet. Bár csomagjaink szinte mindig harsány sípolást váltanak ki, mindenki ellenőrzés nélkül haladhat tovább... Az állomások órái moszkvai idő szerint járnak, mivel a vonatok is eszerint közlekednek. Minél keletebbre vagyunk Moszkvától, annál komolyabb abszurditást hordoz ez a tény: Krasznnojarszkban az állomás órái még csak reggel 7 órát mutatnak, ám a valóságban 5 órával későbbre jár, és mi már ebédhez készülődünk...

Ahol többet időzik a vonat, ott árusok hada lepi el a peronokat, és a házi süteményeken, füstölt halon túl az augusztusi fülledtség ellenére például kucsma- és szőrmebunda-vásárlásra is nyílik lehetőség.

FOTÓ: FEJES ISTVÁN

Nyolc időzónán keresztül, a múltba

A transzszibériai vasútvonalon közlekedő expresszvonat hivatalos neve Rosszija (Oroszország), és pontosan 9288 kilométeren szállítja a polgárokat, valamint a frissen bevonultatott katonákat. A hadsereg szállítása most, az ukrajnai háború miatt még fontosabb, mint a polgári közlekedés... A szerelvény 87 várost érint, 16 nagy folyam fölött száguld keresztül, és 8 időzónán zakatol át.

Mivel az utasok még alszanak vagy reggeli tolaszkodással vannak elfoglalva, tehát nem tárgyalóképesek, a téli, havas tájat szemlélem. A végtelennek tűnő erdőkben fele-fele arányban látok nyíreket és különböző fenyőket. Nagy ritkán egy-egy, erdővel körbeölelt, boronaházakból álló falucska bukkan fel, hogy gondolatban a múltba kíséressen. A megfeketedett, alacsony, sokszor részeg módjára „dülöngélő” házikók olyanok, mintha a cári időből maradtak volna itt. Körülöttük sehol egy lélek, a hideg és a korai óra miatt lakói a jó meleg kályha mellett éppen a másik oldalukra fordulhatnak. Nem is költöm fel őket még gondolatban sem, hiszen kívül-belül jól ismerem a durván megmunkált, de facsipkével gazdagon díszített, ősi orosz épületeket.

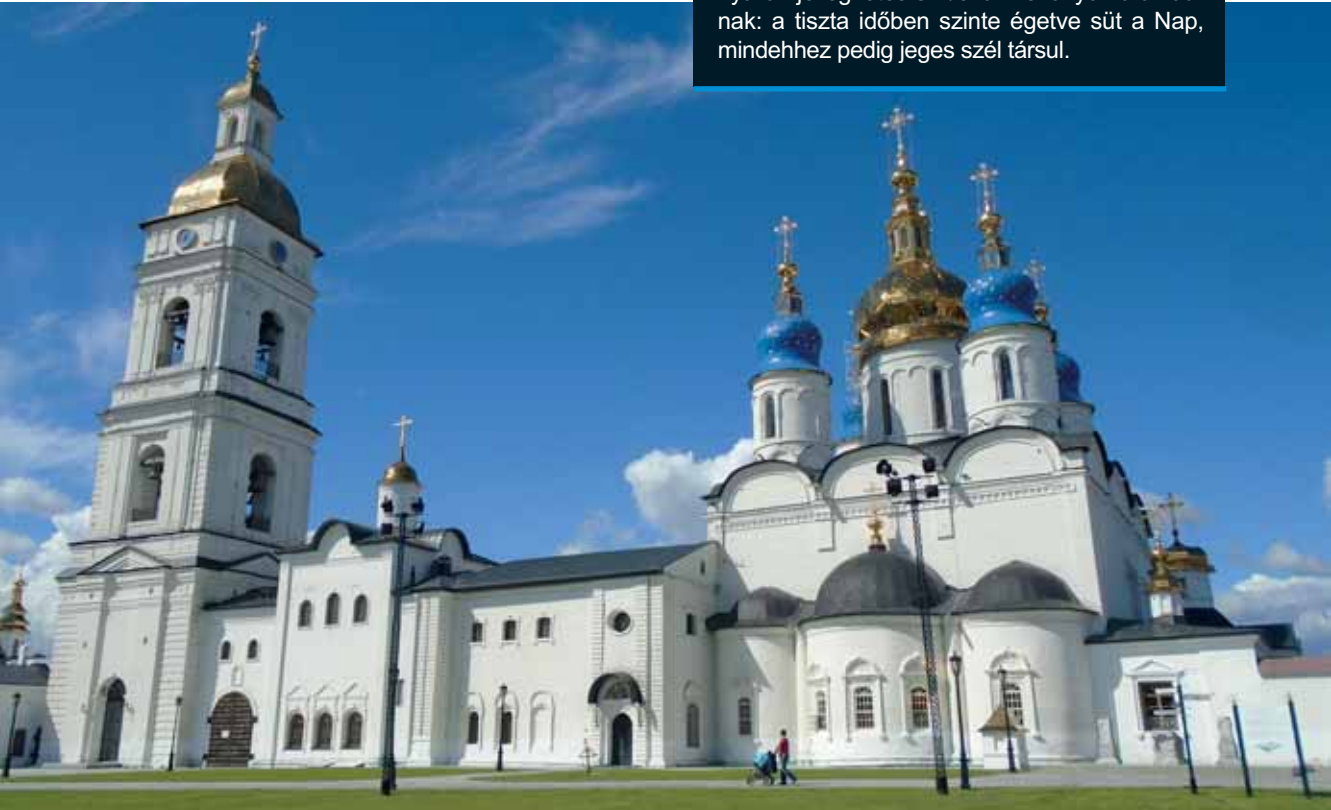
GYÖNGÉBBIK NEM

Oroszországra szinte mindenhol jellemző, hogy a legnehezebb munkát az asszonyokra bízák (jobbra)

TAXIVAL TOBOLSZKBA

A nyugat-szibériai Tyumenyben a vonatról leszállva első utunk az állomás épülete előtt várakozó taxiscsapathoz vezet, hogy a 250 km-re található Tobolszkba kocsizzunk. 20 perc kemény alkudozás után sikerül egy kisbuszt (marsutkát) szerezni. Több mint 3 órás út után érkezünk Szibéria ősi fővárosába, amely a 18. század elejétől a Szibériai Kormányzóság székhelye volt. Később fokozatosan vesztett jelentőségéből, miután a kereskedelmi útvonalak délebbre helyeződtek, illetve a transzszibériai vasút is elkerülte.

Tobolszk fontos történelmi vonatkozása, hogy itt raboskodott II. Miklós cár és családja, mielőtt Jekatyerinburgban kivégezték őket. A város legjelentősebb látnivalója a falakkal és bástyákkal körülvett kremlin, mely az egyetlen ilyen jellegű, kőből épült erődítmény Szibériában. A városban nyáron jellegzetes szibériai viszonyok uralkodnak: a tiszta időben szinte égetve süt a Nap, mindehhez pedig jéges szél társul.

FOTÓ: FEJES ISTVÁN

FOTÓ: ERDÉLYI PÉTER

ŐSHANGULAT

Mivel Tobolszk napjainkra teljesen elvesztette egykori jelentőségét, megőrizhette ódon jellegét

(balra)

– A hófúvás ellen kettős ajtót építünk, vagyis kis belépőt alakítunk ki az előszoba előtt. Itt levehetjük a nagy bundánkat, ágyékgig érő mokaszinjainkat, majd beléphetünk a jó meleg otthonba – magyarázta nekem néhány éve Tatjana Merova manyisi újságíró, amikor Nyugat-Szibériában dolgoztam.

A faházak szíve azonban a téglából emelt orosz kemence, amely a szobában kályhaként működik. Padkáján általában a gyerekek, öregek, betegek alszanak. Felejthetetlen élmény rátelepedni, miután az ember bemenekül a kinti fogcsikorgató hidegből.

A múltat idéző falucskákról eszembe jut a szibériai börtönökbe hurcolt rabok tömege, akik errefelé, a „rabbilincsek útján”, a régi vlagyimirszki úton vándoroltak két évszázadon át szörnyű végállomásuk felé, amelyet sokan el sem értek. Lelki szemeim előtt már látom „az” oszlopot, amelyről Csíkkarcfalvy Levente így írt: „Álmomban a Moszkvától több száz versztnyire álló, Szibéria határát jelölő oszlop jelent meg előttem. Négy méter magas, téglából építették. Az Európa felé eső oldalán Perm, a szibériai felén pedig Tobolszk tartomány címere díszel. Itt, a határon hagyományosan mindig megállítják a rabokat pihenni. Ki tudja, hányadszor léptem már álmomban az oszlophoz és megérintettem.

Itt, a határon hagyományosan mindig megállítják a rabokat pihenni. Ki tudja, hányadszor léptem már álmomban az oszlophoz és megérintettem. Tisztán láttam a sokasodó feliratokat.

Tisztán láttam a sokasodó feliratokat. Meny nyien mehettünk át ezen a határon! Hány férfi, asszony és gyerek? Főurak, polgárok, parasztok... Amikor odaértünk, a fájdalomtól megszesített téglaszloppal mellett többen zokogtak, mások imádkoztak, megint mások magukba roskadva meredtek a semmibe. Lassan elővettem a kanalamat, és a nyelvvel belevéstem a téglába kedvesem nevét: Isten veled, Verácskám!”

A monstrum életre kel...

Vlagyimirt még az éjjel elhagyjuk, de az oszlopig még sok van hátra. Van időm merengeni a világ leghosszabb vasútvonalának történetén. Például a kezdetek kezdetéről, amikor másnap az orosz munkafelügyelő megdöbbenve látta, hogy az építési területén kétszer annyi kínai ügyködik a sínek között, mint amennyit előző nap felvett. Igaz, egyik felük csak üldögél, míg a többi keményen dolgozik. Némi kutakodást követően a nacsalnyik megtudta, hogy akiket felvett, azok a bérük feléért maguk helyett más kínaiakat alkalmaznak, és hogy az újoncok ne lazsáljanak, egész nap szemmel tartják „beosztottaikat”. Mindez Vlagyivosztokban történt és 1891-et írtak akkor. A vasút azóta elkészült, és már jó 100 éve hordja-viszi hol a polgárokat, hol a hadsereget, hol a kettőt együtt...

Az alapkövetélen maga Nyikolaj Alekszandrovics trónörökös, a későbbi II. Miklós cár is részt vett, és tíz évvel később a keleti és nyugati építők találkoztak, de a végül 1903-ban átadott vasútvonal a Bajkál-tó partján megszakadt: itt a szerelvényeket vasúti komp segítségével juttatták át. Az orosz–japán háború idején, 1904 telén a sürgössé váló katonai utánpótlások miatt 42 verszta (45 km) vasúti pályát építettek a befagyott tó jegébe. A mozdonyokat és a vasúti kocsikat lovakkal húzták át, de másfél évvel később megépült a Bajkál-tavat elkerülő szakasz, és azóta a vasúti szerelvények akadály nélkül haladhatnak a Csendes-óceánig.

Időközben felkeltek útítársaim, és hogy ne unatkozzam, átülök egy láthatóan derűs férfihoz. Szása a falon túl teázik, nyilvánvalóan teljesen másnapos. Marékszáma szedi az aszpirint, de hiába.

– Tegnap a barátaimmal kiadósan megünnepeltük indulásomat – mosolyog. – Egyébként az egyik zónába utazom a barátomhoz – osztja meg úti célját kérdés nél-

Az alapkövetélen maga Nyikolaj Alekszandrovics trónörökös, a későbbi II. Miklós cár is részt vett, és tíz évvel később a keleti és nyugati építők találkoztak...

HÓVIHARBAN
Itt nem lehet olyan gyilkos forróság, vagy metsző hóvihar, hogy a vasút késve induljon, vagy menet közben megtorpanjon

FOTÓ: ERDÉLYI PÉTER

***A Szib-ir szó mongol–tatár nyelven
annyit tesz, hogy „alvó föld”,
vagy „nyugodt föld”.
Modern kori története visszanyúl
az első orosz hódításhoz.***

ányicikk – közli a keményre kigyúrt, de legalábbis a mai napra lágyra ivott férfiú.

Szakmája után nem érdeklődöm. Beszélgetésünk alatt két titokzatos szó is felmerül: a „Szibéria” és a „zóna”.

– A Szib-ir szó mongol–tatár nyelven annyit tesz, hogy „alvó föld”, vagy „nyugodt föld”. Modern kori története visszanyúl az első orosz hódításhoz. A Nyugat-szibériai-terület, amelyet az oroszok Jugrának neveztek el, igen gazdag volt prémes állatokban és egyéb vadász- és halászsákmányban, nem is szólva a rénszarvascsordák tengeréről – mesélte nekem még az indulásom előtt Erdélyi István történész-professzor. – Legendás gazdagságának híre már a középkorban eljutott az oroszok földjére, mígnem 1502-ben Jermak Tyimofejics atamán 840 kozákkal és egyéb hivatásos fegyverrel megindult a vidék meghódítására, és ezzel tudtán kívül megtette az első lépést a földrésnyi Szibéria kolonizációjának irányába – magyarázta.

Bár Szása nem ült börtönben, mégis sokat tud a zónáról, mert a haverjai közül többen megjárták a hírhedt légerek valamelyikét.

– Aki ott a belső törvények szerint él és elég kitarító, túlélheti. De a börtön maga a törvényesített erőszak helyszíne, amelyet azokkal az emberekkel szemben alkalmaznak, akiket az állam veszélyesnek ítél. Éppen ezért az erőszak a börtön lelke, amely „lélek” nélkül a zóna értelmetlen – mereng el saját szavain Szása.

KÉZI ERŐVEL

A vasút építése a műszaki nehézségek és a terepből adódó gondok ellenére a mai értelemben is gőzerővel haladt

1891 MÁJUSA

Az orosz trónörökös, a későbbi II. Miklós orosz cár közreműködésével helyezték el a Transzszibériai vasút alapkövét (jobbra)

FOTÓ: FEJES ISTVÁN

A vasúti élet romantikája

Teljes biztonságban érzem magam, senkitől sem hallok panaszt. A holmijaimat is a fekvőhelyemen hagyom, hiszen mégsem járhatok napokig minden alkalommal a WC-re a hátizsákommal... Pedig csak egy mozdulat, és az átvonuló profi tolvaj kezében vannak az értékeim, főleg a Moszkvából hozott, életet adó konzervek, kolbászok, sajtok.

– Részegek, sőt drogosok is felszállnak néha, de ha bajt kevernek, leszállítják őket, a büntetésről nem is beszélve – magyarázza a transzszibériai vasúton gyakran utazó szomszéd asszony, aki mindössze egyetlen vasúti lopásról hallott egész életében.

Alig fejezi be mondandóját, megjelenik egy rendőr és egy rendőrnő. Egyenesen hozzám lépnek, leülnek mellém, igazoltatnak, majd felírják az adataimat. Hiába kérdem az okát, sőt kifejtetem, hogy ez sértő rám nézve, hiszen már a jegyvásárláskor és a felszálláskor is megmutattam az útleveletem. Csupán sejtésem lehet, nyilván megtudták, hogy külföldi vagyok, és (mégis) utashoz méltóan viselkedem. Ha bevallatlanul, kimondatlanul is, de a háború szele egyre erősebben fúj, én pedig NATO-tagországból érkeztem.

– Azonnal állítsátok meg a vonatot! – ébredek fel az éjszaka kellős közepén egy idős bácsi ordítására, aki éppen alattam fekszik. – Szerencsétlenség fog bennünket érni, mind meghalunk!!! – ismételteti.

Többen rászólnak, de hiába. Az öreg felkel, és oda-vissza futkosva üvölt tovább. Maxim igyekszik megnyugtatni, mindhiába. Egyre fékezhetlenebb.

***Ha bevallatlanul, kimondatlanul is,
de a háború szele egyre erősebben fúj,
én pedig NATO-tagországból
érkeztem.***

VONATVÁRÁS

Amikor megérkezik a „Rosszija”, aki él és mozog a településen, a vagonok köré gyűlik árulni-bámolni. A független utasellátás tudománya generációkon át öröklődik

VOBLA

A szárított hal nem csupán egyszerű sörkorcsolya, hanem minden férfitársaság kultikus kelléke – és a pályaudvari ételmisszerfelhozatal karakteres, becsukott szemmel is azonosítható eleme (balra)

FOTÓ: FEJES ISTVÁN

– Hát nem látjátok, hogy a vonat mellett fiatal nő rohan hófehér ruhában? De hiszen tudjátok, hogy ez szörnyű halált jelent! Kínt és vért – visítja tovább, mégpedig másfél napon keresztül!

A vagon egy emberként őrzöng, követeli, hogy hívjanak hozzá mentőt, szállítsák le. Két városban is érkezik hozzá mentőautó, orvos, velük rendőrök is, de nem fuvarozzák el, senkinek sincs rá szüksége. Nem közveszélyes – állítják. Amíg vizsgálják, fönny, az alvópolcomon kell üljek, hiába tiltakozom...

– Feküdjön csak a helyén, jó helyen van ott! – utasít a rendőr, majd az újabb kérésemre már a doktornő szól fel hozzám, el-lentmondást nem tűrő hangon.

Végül az öreg kap egy nyugtatóinjekciót, amitől nagy sokára elalszik, másnap pedig le-szállítják a célállomásra.

Ebédelni indulok az étkezőbe, ahol az orosz konyha összes híres fogását elkészítik. Ma savanyú szoljankát rendelék. Aki még olcsóbban szeretne étkezni, a kocsikísérőnél vásárolhat koreai gyorslevest, teát és sós, illetve édes

süteményt. A pályaudvarokon pedig a helyiektől vehetünk házi ételeket, halakat, idényjellegű gyümölcsöket és persze szeszes italokat.

– Tessék a forró káposztás, húsos pirog – kínálja egy ezerráncú néni.

– Fiatalember! Van söröm és vodkám is a táskámban. Kér-e? – suttogja nekem szinte alig hallhatóan az idős bátyó, miközben sokatmondóan hunyorít felém, és én már nyúlok is a pénztárcám felé, hogy az értékes nedűkhöz hozzájuthassak.

– Fiatalember! Van söröm és vodkám is a táskámban. Kér-e? – suttogja nekem szinte alig hallhatóan az idős bátyó, miközben sokatmondóan hunyorít felém.

Szibéria mágiája

Szibéria varázsát együtt keltik különös tájai, sajátos történelme és a helyiek meglepő világnézete.

Jekatyerinburgon átutazóban a Romanovok és kíséretük lemészárlása jut eszembe. Például egy szemtanú szavai: „A vöröskatona Anasztázia ölebéthozta a szuronyára tűzve, majd a cár mellé hajította a tetemét. – Kutyáknak eb halál! – mondta lenézően Goleskin. A könnyebben megsérült Alekszej cárevics a széken feküdt. Hozzálépett Jurovskij, és Mauserjéből beleeresztette az utolsó három töltényét. Az egyik vöröskatona ujjja vagy nyaka megsebesült.” A fejetlen lövöldözés miatt! – teszem hozzá én.

A legsodálatosabb hely persze a Bajkál. Különös állatok élnek itt, és még az emberek is különösen viselkednek. Itt van például Olhon szigete, a sámánok évezredes rituális helye, amely fölött, ha borult az ég, akkor is van tenyérnyi derült égbolt – a szigetről felszálló légáramlásnak köszönhetően. Ez a Bajkál legnaposabb pontja, a Bajkál-vidék pedig több napfényt élvez, mint bármely más terület Szibériában.

A vasút számtalan különleges és elgondolkodtató vidéken visz keresztül, de leg-

Szibéria varázsát együtt keltik különös tájai, sajátos történelme és a helyiek meglepő világnézete. Jekatyerinburgon átutazóban a Romanovok és kíséretük lemészárlása jut eszembe.

FOTÓ: FEJES ISTVÁN

BAJKÁL-TÓ, A LEGEK VIZE

A transzsibériai vasút Moszkvától számított 5311. kilométerénél, Slijdjankánál kiszállva egy könnyed, 10 perces sétával már el is érjük Földünk legmélyebb tava, a több mint 1600 m mély Bajkál-tó vízükrét. A tó a Bajkál-árok nevű hasadékvölgyben keletkezett, mintegy 25-30 millió éve, ezzel Földünk egyik legöregebb tava. A vízhőmérséklet még augusztusban is mindössze 13 °C körüli. Ennek okai az irtatlan víztömegben (a Föld édesvízkészletének mintegy ötöde található itt), a rövid nyárban (a víz felszíne átlagosan novembertől májusig fagyott), illetve a jelentős napi hőingásban (az éjszakai hőmérséklet még augusztusban is csak 10 °C körüli) keresendők.

SÁMÁN-SZIKLA

A Bajkál Olhon szigetén emelkedő szirt egykor fontos szertartási helyszín volt. A balatonnyi szigeten tajgában, sztyeppen, sőt a nagy tómedencére leszálló főszelek jóvoltából parti homoksivatagban is gyalogolhatunk

MATANYA: SÍNEK A BAJKÁL-TÓ PARTJÁN

A Matanya, vagy más néven Cirkumbajkál-vasút a tó délnyugati partján a transzszibériai vasutat köti össze az Angara folyóval. Korábban erre közlekedett maga a transzszibériai vasút is, míg meg nem oldották a ma is használt átvezetést Irkutsk és Sljudjanka között. A vonat a 90 km-es távolságot nagyjából 5 óra alatt teszi meg, ám végig a tóparton, számos hídon és alagúton keresztül, így kárpótolva az út hosszúságáért. A dízelmozdony többször is pihenőt tart, ilyenkor lehetőség van kiszállni egy rövid szünetre. Ha a nyári meleget és fülledtséget csökkentendő az ablakokat nemcsak a felső negyedig lehetne kinyitni, illetve a zsúfoltság mérséklése érdekében nem csupán két kocsiból állna a szerelvény, az utazás már-már idillikus lenne. Napnyugtára érkezünk a végállomásra, a közúton nem, csak vasúton és hajóval megközelíthető Port Baikalra, ahol egy-két rozsdarágta halászhajón, négy-öt házon és egy vegyesbolton kívül tényleg semmi sincs.

CSÜTÖRTÖKÖNKÉNT 16.35-KOR

A rádióban vendégünk a témáról:

MIEHLE DÁNIEL

Korábbi műsoraink meghallgathatók:
www.afoldgomb.hu/radio

többször azon gondolkodom – hisz az út túlnyomó része fák között halad, a látványt pedig végig az elsuhanó fák uralják –, milyen félelmetes a végtelennek tűnő tajga ölelése. Ehhez képest mily igéző a messzi északi tundra ereje, mely magával ragad, mert bár először szorongó érzés az üres, halottnak tűnő vidék látványa, ám később, ennek dacára összesen velünk. A tajga ezzel szemben sokak számára milliárdnyi fából álló börtön, amely már csak ezért is ki-készíthet...

Miközben a vonatom egyre távolabb visz a hatalmas birodalomban, minduntalan azt bizonyítja: Oroszország fel-foghatatlan, legalábbis számunkra, az európai ésszel gondolkodóknak. ☺

CELESTRON
 OUTDOOR TÁVCSÖVEK

GRANITE™

MINŐSÉGI OUTDOOR TÚRATÁVCSÖVEK

7x33 9x33 8x42 10x42 10x50 12x50

KIVÁLÓ SZÜRKÜLETI TELJESÍTMÉNY

ED ÜVEG - MAGNÉZIUM VÁZ - NITROGÉN GÁZTÜLTÉS

REMEK ÁR/ÉRTÉK ARÁNY

SPORTS & OUTDOORS

WWW.BEO-PA.HU

VADÁSZBOLT

Budapest XII. ker. Nógrádi u. 39.
 Tel.: (1) 201-0486; info@beo-pa.hu

